

Північна Америка: географічне положення, відкриття. Тектонічні структури, рельєф і корисні копалини

1. Географічне положення

Північна Америка має площу 24,2 млн км² і є третім за розмірами материком після Євразії та Африки. Разом із Південною Америкою утворює одну частину світу – Америку. Розташований у західній і північній півкулях. За формою нагадує трикутник, розширений на північ. Перетинається північним тропіком та північним полярним колом. Лежить в усіх кліматичних поясах, крім екваторіального. Велика протяжність із півночі на південь та з заходу на схід зумовлює розмаїття природи материка.

Північна Америка омивається водами трьох океанів і має дуже порізану берегову лінію. Це зумовлює суттєвий вплив океанів на особливості природних умов континенту. Західні береги омивають тепла Аляскінська та холодна Каліфорнійська течії, східні – теплий Гольфстрім та холодна Лабрадорська. Від Євразії Північна Америка відділена Беринговою протокою, від Південної Америки – Панамським каналом.

Крайні точки материка: на півночі – мис Мерчисон, на півдні – мис Мар'ято, на заході – мис Принца Уельського, на сході – мис Сент-Чарльз.

2. Відкриття материка

У 981 році вікінг Ерік Рудий вирушив з Ісландії на захід, відкрив острів, назвав його Гренландія і заснував там поселення. Пізніше його син Лейф Еріксон досяг північно-східного узбережжя материка. Ці відкриття стали загальним надбанням.

Офіційною датою відкриття материка вважається 12 жовтня 1492 року, коли іспанська експедиція на чолі з Христофором Колумбом досягла берегів Багамських островів. Колумб не здогадувався, що відкрив новий материк, адже він вирушав на пошуки західного шляху до Індії. Уперше думку про те, що відкриті землі не є Індією, висловив Америго Веспуччі.

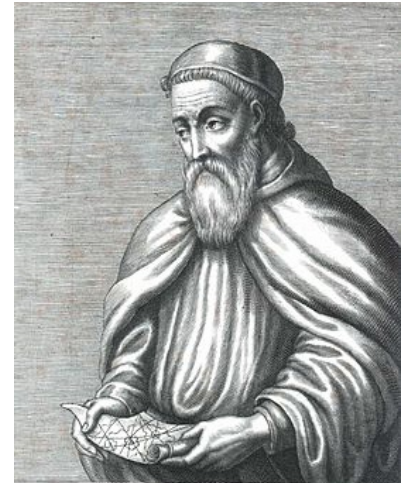
Південна частина була досліджена й загарбана іспанцями. Великий внесок у відкриття та вивчення північних і північно-східних територій материка зробили англійські та французькі експедиції, а північно-західних — російські.

Лейф Еріксон

Христофор Колумб

AMERIC VESPUTI

Америго Веспуччі

3. Тектонічна будова, рельєф та корисні копалини

В основі материка — давня платформа, тому в рельєфі переважають рівнинні форми. Рівнини оточені гірськими хребтами: на заході — високими й сейсмічно активними Кордильєрами, на сході — зруйнованими та невисокими Аппалачами. На рельєф північної частини значно вплинуло давнє зледеніння.

Гора Деналі (Мак-Кінлі)

Взаємозв'язок тектонічної будови, рельєфу й корисних копалин

Тектонічні структури	Форми рельєфу	Корисні копалини
<p>Північно-Американська платформа (докембрій):</p> <p>Канадський щит</p> <p>Осадочний чохол</p>	<p>Рівнини:</p> <p>Лаврентійська височина</p> <p>Центральні рівнини</p> <p>Великі рівнини</p> <p>Міссісіпська низовина</p>	<p>залізни, уранові, мідні, нікелеві, срібні руди, золото</p> <p>вугілля, нафта, природний газ, різні солі</p>
<p>Молода платформа (палеозой)</p>	<p>Приатлантична і Примексиканська низовини</p>	<p>нафта, природний газ, фосфорити</p>
<p>Давня складчастість (каледонське і герцинське горотворення)</p>	<p>Аппалачі</p> <p>(max – г. Мітчелл – 2037 м)</p>	<p>кам'яне вугілля</p>
<p>Альпійсько-мезозойська складчастість</p>	<p>Кордильєри</p> <p>(max – г. Мак-Кінлі, 6194 м; min – Долина Смерті, -86 м)</p>	<p>руди кольорових металів, паливні корисні копалини</p>

**Національний парк «Гранд-Каньйон»
(долина річки Колорадо, США)**

**Долина монументів – унікальне геологічне утворення, результат вивітрювання
(Аризона, США)**

Картографічні зображення з атласу «Географія. Материк і океани» видавництва «Картографія»

Завдання:

1. Назвіть подібні й відмінні риси рельєфу Північної та Південної Америки.

2. Позначте на контурній карті материка:

- миси Мечісон, Мар'ято, Принца Уельського, Сент-Чарльз;
- елементи берегової лінії: затоки Гудзонова, Мексиканська, Аляска, Каліфорнійська; півострови Лабрадор, Каліфорнія, Флорида, Юкатан, Аляска; острови Великі Антильські, Канадський Арктичний архіпелаг, Гренландія;
- форми рельєфу: Лаврентійська височина, Примексиканська низовина, Центральні рівнини, Великі рівнини, гори Кордильєри і Аппалачі.

Додаткові матеріали з теми:

- [Відкриття Америки: яку правду Христофор Колумб приховав від королеви Арагону](#)
- [Цікаві факти про Великий каньйон](#)
- [Єллоустонський національний парк](#)